

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö n:o 23 hallituksen esityksestä laeiksi valtion eläkelain 7 ja 9 c §:n ja valtion perhe-eläkelain voimaanpanolain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunta on 29 päivänä lokakuuta 1991 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 136 laeiksi valtion eläkelain 7 ja 9 c §:n ja valtion perhe-eläkelain voimaanpanolain 4 §:n muuttamisesta.

Asian johdosta ovat valiokunnassa olleet kuultavina nuorempi hallitussihteeri Erik Strömberg valtiovarainministeriöstä, tutkimussihteeri Bjarne Andersson Toimihenkilö- ja Virkamiesjärjestöjen Keskusliitosta, pääsihteeri Timo Tanner Virkamiesten ja Työntekijäin Yhteisjärjestöstä, sosiaaliasiainsihteeri Kai Libäck Akavasta ja sosiaalinsihteeri Seppo Väänänen STTK-J:stä.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi valtion eläkelakia siten, että joustavaan eläkeikäjäjärjestelyyn kuuluvan yksilöllisen varhaiseläkkeen ikäraja nostettaisiin 55 vuodesta 60 vuoteen. Lisäksi ehdotetaan, että eläkkeen perusteena olevaan palkkaan luetaan työansiot niiden maksamisvuoden perusteella. Valtion perhe-eläkelain voimaanpanolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että valtion niin sanottuun vanhaan perhe-eläkelainsäädäntöön perustuva

oikeus hautausapuun ja hautauskustannusten korvaukseen lakkaa.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan vuoden 1992 alusta lukien. Esitys liittyy vuoden 1992 valtion tulo- ja menoarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Hallituksen esityksen antamisen jälkeen on työmarkkinoilla toteutettu laaja tulopoliittinen kokonaisratkaisu, jonka yhteydessä on muun muassa eläkejärjestelyistä sovittu, että asia ratkaistaan eläkepolitiikan kokonaisuutta koskevan komiteatyön valmistuttua. Tästä syystä valiokunta esittää eläkeiän muutosten koskevien säännösten poistamista hallituksen esityksestä.

Muilta osin sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Näin ollen valiokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvä toinen lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana ja

että ensimmäinen lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

1.

Laki

valtion eläkelain 7 (poist.) §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 20 päivänä toukokuuta 1966 annetun valtion eläkelain (280/66) 7 §:n 3 momentti (poist.)

sellaisena kuin se on 9 päivänä tammikuuta 1981 annetussa laissa (15/81) (poist.), seuraavasti:

7 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

9 c § (Poist.)

Voimaantulosäännös

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 . Lakia sovelletaan eläketapahtumaan, joka on sattunut tämän lain voimaantulon jälkeen. (Poist.)

Helsingissä 13 päivänä joulukuuta 1991

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Skinnari, varapuheenjohtaja Taina (osittain) ja jäsenet Ala-Harja, U. Anttila, Antvuori, Hiltunen, Kauppi-

nen, Kemppainen, Kuittinen, Muttilainen, Nordman, O. Ojala, Perho-Santala, Puhakka, Puisto ja Stenius-Kaukonen sekä varajäsen Vehkaoja.

Vastalauseita

I

Emme voi hyväksyä hallituksen esittämää valtion eläkelain 7 §:n yksipuolista muuttamista eläkkeen perusteena olevan palkan osalta tulemaan voimaan hallituksen esittämällä tavalla. Ehdotamme, että voimaantuloa siirrettäisiin 1 päivään tammikuuta 1994.

Valtion perhe-eläkelain voimaanpanolain 4 §:n muutos ns. vanhan perhe-eläkelainsäädännön etuuksien poistamisesta on myös kohtuuton. On kestävämpää, että tällaiset lainsäädäntöön perustuvat etuudet muutetaan lyhykäisesti valtion tulo- ja menoarvion yhteydessä. Edes

valtiontalouden säästösyistä tällaista yksipuolista esitystä ei voi sellaisenaan hyväksyä. Koska hautausapu tai hautauskustannusten korvaus on tämän lain perusteella noussut keskimäärin noin 30 000 markkaan, olisi mielestämme kohtuullista muuttaa järjestelmää säätämällä 20 000 markan katto.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että valiokunnan mietintöön sisältyvät lakiehdotukset hyväksyttäisiin näin kuuluvina:

1.

Laki

valtion eläkelain 7 muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 20 päivänä toukokuuta 1966 annetun valtion eläkelain (280/66) 7 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on 9 päivänä tammikuuta 1981 annetussa laissa (15/81), seuraavasti:

7 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

Voimaantulosäännös

Tämä laki tulee voimaan *1 päivänä tammikuuta 1994*. Lakia sovelletaan eläketapahtumaan, joka on sattunut tämän lain voimaantulon jälkeen.

2.

Laki

valtion perhe-eläkelain voimaanpanolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 31 päivänä joulukuuta 1968 annetun valtion perhe-eläkelain voimaanpanolain (775/68) 4 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 30 päivänä joulukuuta 1969 annetulla lailla (842/62), *uusi 5 momentti*, seuraavasti:

4 §

(1—4 mom. *poist.*)

Voimaantulosäännös

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

Hautausapu tai hautauskustannusten korvaus voi olla kuitenkin enintään 20 000 markkaa.

Helsingissä 13 päivänä joulukuuta 1991

Jouko Skinnari
Kyllicki Muttilainen

Virpa Puisto
Marjatta Vehkaoja

II

Valtion eläkelain mukaisen yksilöllisen varhaiseläkkeen ikärajan korotuksen poistaminen esityksestä on Vasemmistoliiton eduskuntaryhmän vaatimusten mukainen.

Hallitus esittää yksipuolisesti hautausavustuksen poistamista muilta kuin puolisolta tai alaikäiseltä rintaperilliseltä. Henkilöstöjärjestöille on luvattu valtion perhe-eläkelainsäädännön muutoksen yhteydessä, että etuus säilytetään, eikä sen poistamisesta ole millään tavoin neuvoteltu henkilöstön edustajien kanssa. Siksi emme voi hyväksyä lakiehdotusta. Mielestämme lainsäädäntöä koskevista muutossuunnitelmistakin on keskusteltava henkilöstöjärjestöjen kanssa laajemmissa valtion henkilöstöä koskevissa yhteyksissä, vaikka eduskuntaa sitovia sopimuksia hallitus ei voi tehdä. Toisaalta hautausavustus liittyy siihen asiakokonaisuuteen, joka on ollut

eläkekomitea 90:n käsiteltävänä, joten tästäkään syystä esitystä ei pitäisi hyväksyä irrallisena.

Henkilöstöjärjestöt esittivät valtion eläkelain 7 §:n muutoksen voimaantuloa siirrettäväksi vuoden 1994 alkuun samaan yhteyteen eräiden muiden silloin voimaan tulevien muutosten kanssa. Mielestämme tämänkin eläkepalkan laskentaan liittyvän lakiehdotuksen hylkääminen tässä tilanteessa on perusteltua, koska hallituspuolueet eivät olleet valmiit myöhentämään säännöksen voimaantuloa. Vähentäessään valtiokonttorin työtä muutos merkitsisi osassa tapauksia eläkkeen alenemista ja osassa eläkkeen parane-

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotukset hylätään.

Helsingissä 13 päivänä joulukuuta 1991

Marjatta Stenius-Kaukonen

Outi Ojala

